

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/39/2020
Identifikačné číslo spisu: 5308206935
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5308206935.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ P. Č., bývajúceho v H. B. - U., O. XXX, Č. E., 2/ U. F. T., bývajúceho v B. O., M. - M. XXX, obaja právne zastúpení Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, advokátom so sídlom v Žiline, Jána Reka 13, proti žalovaným 1/ EFEKTA, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Kopčianska 10, IČO: 31 323 561, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Jaroš, spol. s r.o., so sídlom v Trenčíne, Námestie sv. Anny 361/20, IČO: 36 839 132, 2/ EFEKTA PLUS S.R.O., so sídlom v Trenčíne, Inovecká 1124/9, IČO: 36 343 366, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 116/2008, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2016 sp. zn. 5 Co 17/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. apríla 2015 č. k. 10 C 116/2008-248 zamietol návrh žalobcov 1/, 2/, ktorým sa domáhali, aby súd rozhodol, že zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 12. júna 2006 (dátum uzavretia zmluvy bol opravený právnym zástupcom žalobcu 1/ na pojednávaní dňa 24. apríla 2015) uzatvorená medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ bola neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil, a to najmä na strane 5 odsek tretí, v ktorom uviedol (o. i.), že vzhľadom k tomu, že v čase rozhodovania súdu žalobcovia 1/, 2/ neboli vlastníkami predmetných nehnuteľností a pokiaľ by súd určil zmluvu o zriadení vecného bremena za neplatnú, takéto rozhodnutie by žiadnym spôsobom neovplyvnilo právne postavenie žalobcov 1/, 2/, preto v tomto prípade nemohol byť daný naliehavý právny záujem. Súd zároveň dospel k záveru, že nebola daná aktívna vecná legitímácia žalobcov. Vecná legitímácia strany (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotnoprávny vzťah strany konania k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. V danom prípade žalobcovia 1/, 2/ neboli zmluvnými stranami pri uzatváraní zmluvy o zriadení vecného bremena dňa 12. júna 2006, zmluvnými stranami boli len žalovaní 1/, 2/. Rovnako v čase uzatvorenia zmluvy o zriadení vecného bremena neboli

žalobcovia 1/, 2/ vlastníkmi predmetných nehnuteľností, na ktoré bolo zriadené vecné bremeno v prospech žalovaného 2/ a ani v súčasnosti nie sú vlastníkmi týchto nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd návrh žalobcov zamietol. Výrokom II. žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. januára 2016 sp. zn. 5 Co 17/2016, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/, 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzhľadom na vykonané dokazovanie, riadne zistil skutkový stav veci v zmysle ustanovenia § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), vec správne právne posúdil, keď na danú právnu vec aplikoval príslušné zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil, tak ako to má na mysli ustanovenie § 157 ods. 2 OSP, a dodal, že jeho odôvodnenie bolo jasné, zreteľné a zrozumiteľné, pričom v odôvodnení svojho rozsudku sa riadne vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné. Odvolací súd sa so závermi a dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie stotožnil a v podrobnostiach na tieto poukázal. S poukazom na uvedené, preto nemohol prisvedčiť argumentom odvolateľov, na ktorých založili svoje odvolanie, ktoré odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto rozsudok okresného súdu potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/, 2/ dovolanie s tým, že im súdy odňali možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Podľa ich názoru sú rozhodnutia súdov nepreskúmateľné. Namietali i to, že súdy nižšej inštancie nesprávne právne posúdili vec, a to najmä v otázke aktívnej vecnej legitímácie na podanie návrhu vo veci, i keď súd prvej inštancie použil správnu normu, túto však na predmetnú vec nesprávne aplikoval.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcov 1/, 2/ ako nedôvodné zamietnuť. Žalovaný 2/ sa k predmetnému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie bolo podané 24. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu týchto ustanovení skúmal dovolací súd, či v čase podania dovolania išlo o mimoriadny opravný prostriedok procesne prípustný, ktorý umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7. Aj do 30. júna 2016 bolo dovolanie mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým nebolo možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ - sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa uvádza v zátvorke odkazuje na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“)]. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon výslovne pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 OSP a proti uzneseniu § 239 OSP.

8. Dovolanie žalobcov 1/, 2/ smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo

dovolanie v zmysle § 238 OSP prípustné. Dovolanie žalobcov 1/, 2/ teda podľa tohto ustanovenia nevyvolalo účinky, ktoré by do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ OSP. Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ OSP nenamietali a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. Žalobcovia 1/, 2/ tvrdili, že im bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania (dnes strany konania) realizáciu jeho/jej procesných oprávnení.

11. Žalobcami 1/, 2/ namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladala (R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Obsah spisu nedáva v predmetnej veci žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi/strane konania uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení (7 Cdo 1367/2015, 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, 1 ECdo 10/2014).

12. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

13. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993 a opakovane tiež vo viacerých rozhodnutiach (1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

14. Aj podľa názoru ústavného súdu „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ OSP“ (IV. ÚS 196/2014). Súčasná rozhodovacia prax ústavného súdu zotrváva na tomto názore (IV. ÚS 279/2018).

15. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/, 2/ nevyplývala zo žiadneho procesného ustanovenia platného a účinného v čase jeho podania. Dovolanie žalobcov 1/, 2/ z tohto dôvodu nevyvolalo tie procesnoprávne účinky, ktoré by po 30. júni 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

16. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428 CSP, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcov 1/, 2/ odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/

CSP.

18. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.